

Nr 930

Av herr **Larsson** i Norderön m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 200, med förslag till lag om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m. m.

(Lika lydande med motion nr 769 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 200 år 1962 föreslås, att 1939 års lag med särskilda bestämmelser angående tillfällig vattenreglering skall ersättas med en ny lag, som anses bättre tillgodose de fordringar, vilka nu måste ställas på en beredskapslag inom vattenkraftutbyggnadens område. Medan 1939 års lag är tillämplig endast i fråga om vattenregleringar för vattenkraftändamål, är den nya lagen avsedd att gälla även vissa angivna arbeten och åtgärder, som enligt vattenlagen skola anses som byggande i vatten. Enligt vad som framgår av propositionen är det att förvänta, att den nya lagen får sin största betydelse just i fråga om sistnämnda arbeten och åtgärder. Något mera framträdande behov av en beredskapslag för att möjliggöra större vattenregleringar anser departementschefen däremot knappast föreligga numera (prop. s. 30). Den nya lagen anses dock böra ha avseende även på regleringsföretag.

Det framgår sålunda redan av propositionen, att nuvarande beredskapslagstiftning vid sidan av vattenlagen icke kan vara av någon större betydelse för landets kraftproduktion. Detta bekräftas också av rådande läge inom vattenkraftutbyggnaden. Som allmänt är känt, har utbyggnaden av landets vattenkrafttillgångar efter kriget gått ut på att kunna tillgodose efterfrågan på kraft även under år med dålig vattentillgång. Genom den höga utbyggnadstakten har också ett s. k. torrårssäkert system uppnåtts.

Under senare år har elkraftefterfrågan emellertid icke uppgått till den prognoserade förbrukningen. Härtill har ett flertal förhållanden medverkat. Den minskade efterfrågan har lett till att bl. a. vattenfallsstyrelsen redan i dagens läge har en överproduktion av kraft. Från vattenfallsstyrelsens sida har också signalerats en viss åtstramning av tidigare aviserat bygnadsprogram.

Mot denna bakgrund framstår det som mindre tillfredsställande, om övergångsbestämmelserna skulle erhålla den i propositionen föreslagna lydelsen. Dessa innebära nämligen, att kraftproducenterna framdeles kunna komma att utnyttja två beredskapslagar inom förevarande område, nämligen dels den nya lagen, dels 1939 års lag. Den senare lagen skall näm-

ligen enligt förslaget äga tillämpning även efter den 1 januari 1963, därest dessförinnan meddelats beslut, som innefattar tillstånd till tillfällig vattenreglering. Såvitt framgår av propositionen torde det icke föreligga några bärande skäl för en dylik anordning (se prop. s. 15, 28 och 36); i vart fall ha icke några sådana motiv förebragts. Vad ovan återgivits rörande det aktuella läget inom kraftförsörjningen talar snarast för att efter den nya lagens ikraftträdande icke någon reglering alls behöver utövas med stöd av 1939 års lag.

Då propositionen emellertid icke närmare behandlat behovet av en fortsatt giltighet av den äldre lagstiftningen, synes försiktigheten likväl bjuda, att regleringar, som tillsatts enligt 1939 års lag, få avvecklas under en övergångstid. Denna torde rimligen icke kunna vara i mer än två år efter det att den nya lagstiftningen trätt i kraft.

De föreslagna bestämmelserna i 2 § torde avse jämväl ändringar i bestående företag. Ändrade bestämmelser för hushållning med eller framsläppande av vatten nämnas uttryckligen. De flesta bestående kraftverksföretag eller vattenregleringsföretag av efter nutida förhållanden någorlunda stor eller större omfattning ha tillkommit efter ingående överväganden om företagets avgränsning och villkor såväl ur allmän synpunkt som med hänsyn till mot varandra stående intressen. En möjlighet till ändring i sådana företag i annan ordning än jämlikt vattenlagen bör bedömas medföra så stora olägenheter i olika avseenden, att den ej bör tillskapas utan att synnerliga skäl härför föreligga. Det bör vara tillräckligt att den nya lagen i allt väsentligt avser nya företag. Endast sådana förhållanden som omnämnas i förslagets 18 § eller att riket befinner sig i krig och att det med hänsyn till kraftförsörjningen är oundgängligen erforderligt att åtgärden vidtages böra anses som skäl för att ändring i bestående företag bör få ske.

Med hänvisning till ovanstående hemställes därför,

att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts förslag måtte besluta,

dels att andra meningen i övergångsstämmelserna gives följande lydelse:

”Har dessförinnan meddelats beslut, som innefattar tillstånd till tillfällig vattenreglering enligt lagen den 20 oktober 1939, skola dock sistnämnda lags bestämmelser äga tillämpning å sådan reglering till och med den 31 december 1964”,

dels att ändring i bestående kraftverksföretag eller vattenregleringsföretag — bestämmelser för hushållning med eller framsläppande av vatten däri inbegripna — icke må ske genom förfarande enligt den nya lagen med mindre riket

befinner sig i krig och det med hänsyn till kraftförsörjningen är oundgängligen erforderligt att åtgärden vidtages.

Stockholm den 28 november 1962

Erik Larsson

i Norderön

John Eriksson

i Bäckmora

Harald Larsson

i Hedenäset

Elias Jönsson

i Ingemarsgården